SZERKESZTŐSÉG
és

KIADÓHIVATAL

hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendők:Kolozsvár, Ref. Theologia
4. számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

AZ ERDÉLYI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET „EGYHÁZI
ÉRTEKEZLET”-E TÁMOGATÁSÁVAL
SZERKESZTIK:

NAGY KÁROLY, **VAJDA FERENCZ,**
ref. theol. tanár, felelős szerk. sz.-udvarhelyi pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona. Negyedévre 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára 10 fillér.

Jön a király!

Az előttünk álló adventi napok alatt, újra fölhangzik templomainkban az ó-testamentumi örömhír: Örülj erősen Sionnak leánya, örvendezz Jeruzsálemnek leánya: *Ime, a te királyod eljő tenéked, igaz és szabadító Ő.* (Zak. IX. 9.)

A próféta szava igazi örömhír volt Izrael népére, mert az a nép a testi és a lelki életnek súlyos rabigáját hordozta és az alól szabadulni vágyott. Tehát nemcsak a próféta lelkében támadt fel a szabadság hajnalcsillaga, hanem éppen olyan boldogító reménység táplálta a népet is, a szabadító megérkezése felől. Nemcsak a próféta érezte szükségét egy új életnek, hanem ezután sóvárgott maga a nép is. A régi élet, óh, az már nem is volt élet, hanem Isten büntetésének sulya, nehéz igája. A régi szövetség, melyet Isten Abrabámmal, Izsákkal, Jákobbal, Mózesrel kötött vala: egészen ismeretlen volt az unokák előtt. Milyen keserű fájdalommal adja elő a próféta az Ur panaszát: „Fiakat nevelék és azokat nagy méltóságra emelém: ők pedig én tölem elszakadának. Az ökör ismeri az ő urát és a szamar az ő urának jászlát: Izrael pedig nem ismeri az ő Urát. Oh gonosz nemzetség, hamissággal megterhelhetett nép, nemtelen hitvány fiak, elhagyták az urat, felboszantották Izraelnek szentjét, eltértek az istentől (Esaias I. 2-4).

És ez a bálványokkal paráználkodó nép, ez a hitetlen nemzetség a szenvedések iskolájában egészen megalázódott. A próféták csüggedést nem ismerő biztatásai, egy jobb jövőt

ígérő jóslatai végre meglágyították szívet és vární kezdette a szabadítót, a békesség Fejedelmét. Többé már nem bizott önerejében, sem a bálvány Istenekben, hanem egész valóját a messiási váradalom töltötte be. A Messiásba vetett ezen rendületlen hiten épülhetett fel aztán az új élet; ez által juthatott a nép az isteni kegyelemnek birtokába.

A mi adventünknek is az a célja, mi a prófétáknak volt: egyengetni a királynak utját, ki jő hozzánk alázatosan és hozza a békességet, az isteni kegyelmet. Az a célja, hogy az alvó szivekben, a hitetlen, gonosz nemzetségben felkeltse a messiási váradalmat, felébressze az üdvösség érzetének, az isteni kegyelem elnyerésének szükségét. Mert mi a hibája a mai kornak is? Az, mi Izrael népének volt: megkeményítette szívet, elvesztette bizodalmit Istenében, nem sóvárog, mert nem érzi szükségét, a Messiás után. Addig pedig nem lesz új ég és új föld, míg a Szabadító minden egyes embert meg nem szabadít a bűn terhétől és a halál félelmétől. Addig nem változik meg a világ arculatja, míg a lelkek királya nem uralkodik e világ fölött. Addig nem lesz erős és virágzó egyházi életünk: míg a lelki királynak, Krisztusnak zászlója alá nem sorakozunk.

Jön a király, a mi hitünknek menyei királya. Az adventi napok alatt egyengessük utait, hogy méltóan fogadhassuk. Pihen a természet. Vége van a külső mezei munkának. De, a léleknek nem szabad pihenni, sőt a lelki munkának éppen most kell elkezdődni. A magyar protestantismus egy új korszak kezdetén áll.

Ez a korszak: az egyházi újjászülésnek korszaka leend. De, valósággá csak úgy válik, ha minden egyes protestáns ember kiveszi részét az öt megillető munkából. A mi munkánk azonban Krisztus nélkül hiába való. Vele vagyunk csupán erősek. Nélküle elbukunk. És hányat látunk elbukni az élet harcában, mert az ellenség száma legio, s azzal megküzdeni csupán a hitnek paizsával és a szeretet mellvasásával lehet.

Ine, a te királyod jő ... Hozza neked a hitnek erős paizsát, a szeretetnek mellvasát, hogy ezekkel harcolj. Hozza neked, bűnös ember, az Istennek ingyen Kegyelmét. Oh, tárd ki a te kebledet és fogadd el. *Vajda Ferencz.*

Rossz időben.

*Odakivül áll az ősz javában,
Itt jó most a meleg szobában,
Mérgelődik a szélvész odaki,
Mintha bizony adna rá valaki!*

*Hejh, ilyenkor tudjuk csak, mi nekünk?
A mi csendes, családi tüzhelyünk.
Hejh, ilyenkor tudjuk csak, mi lehet?
Ugy élni át árván az életet!*

*— Gondviselő, jóságos Istenünk,
Mostanában ne törődj mivelünk.
Vedd számba a magános sziveket,
S járj azokkal, oh örök Szeretet!*

Szabolcska Mihály.

TÁRCZA.

Mátyás párbaja.

Irta: **Mikszáth Kálmán.**

(Folytatás.)

A cseh meghökkenet. Érezte, hogy bajban van, „igent” nem mondhat, „nem”-et veszedelmes mondani.

— Nagyon nehéz feladat, fölség, meggondolási időért könyörgök!

— Hát gondold meg holnapig s pihend ki magadat palotámban, légy addig vendégem.

Holubár visszavonult, de gondolkozásra nem volt szüksége, tisztában volt ő már magával: a dicsőséget szömjuhozta lelke s jó hirnevét nem adja el. Oh milyen gyáva ajánlat! A fogait csikorogatta dühében, hogy milyen rossz udvarhoz került: A férfibátorság az egyetlen, a mihez nem lehet pénzzel, kerülő utakkal jutni, itt maga a császár kísérel meg ilyesmit. Teremhetnek-e hősök olyan helyen, a hol ez a felfogás fertőzi a levegőt?

Frigyes császár ez alatt aranyos terveit szötte felső termeiben, hogy mennyire ráférne fiára egy kis vitézi nimbusz. Épen jókor jött ide ez a Holubár. Miksa győzelmi hire világgá fut, dalokba

A vallásos ember.

Bizonyára egy kissé szokatlannak tűnik fel, ha én így kezdem e rövid elmefuttatást: Én Istenem! a te szent fiadért, a Jézus Krisztusért, légy segítségül nekem! Pedig semmi különös nincs ebben. Ha megfigyelték önök, meggyőződhettek, hogy a buzgó katolikus minden dolga előtt: Az Atyának, a fiúnak, a szentléleknek nevében keresztet vet. A muzulmán Allah-hoz folyamodik, a zsidó Jehovát kéri, a pogány a napra tekint. És csak a református vallásnak né lenne olyan külső symboluma, melyről a vallásos embert bárki felismerhetné. Kétségkívül, van a mi vallásunkban is külső ismertető jegy, sőt talán amaz egyszerű imaszerű sóhaj, melyet én is felbocsáték a magasságba: éppen olyan-nak volna tekinthető. Már ennyiről is, bizvást, egy vallásos emberre lehetne ismerni, sőt még az is megtudható volna, hogy melyik felekezet-hez tartozik az illető.

De hát szükséges-e ez tulajdonképpen? kell-e az embernek mutogatni külsőleg is, hogy ő melyik felekezet tagja? Nézetem szerint, nem kell. Hanem azt igenis kell mutatni, hogy az illető vallásos ember. A vallásosságnak pedig symboluma, külső jegye, nemcsak a köszönés, a keresztvetés, a munka előtti rövid ima, hanem az egész emberi élet.

A vallás meghatározása és fogalma annyiféle, a hányféle vallás létezik. És pedig milyen sok létezik a keresztényiségben is. De a keresztényiség kebelében, az egyes keresztény felekezetek is, különféle felfogással bírnak a val-

öntve száguld s meghatja a magyarokat. Mert épen a magyarokra utazott Fridrik akkoriban. A mi ő neki sikerült, jobban beválik majd a fiánál. A korona nála volt, de a magyarok szive nem jött utána, pedig együtt kell lenni a kettőnek. Miksának megszerzi először a magyarok szívét, meglehet, hogy a korona így majd utána jön. Epen jókor van itt ez a Holubár!

De Holubár akkor talán már ott sem volt, egy kis sétalovaglás ürügye alatt elhagyta szolgáljával a palotát s aztán gyű, ki a város kapuján s el örökre. Az örök nem akadályozták. Németek voltak, következőkép alaposak. A bejövételre volt utasításuk, de a kijövetelre nem.

Ment, mendégélt, szinte aránytalanul, mert csak azt tudta, mit akar, de nem tudta, merre kell mennie. Kóbor lovagokkal, utazó nemesekkel ismeretséget kötött utközben és elmondá nyiltszivűen, hogy hirt és dicsőséget megy a világba keresni s megkérde fütől-fától:

— Hol élnek manapság a legnagyobb vitétek?

— Hát minálunk, — feleltek a különböző nemzetű utasok, mert minden róka a maga szórét dicséri és még azonfölül a Mátyás udvarában Budán.

Mínthogy mindnyája Budát mondta, a maga országot tolvá előre, tudta már Holubár, hová menjen s azon tul már csak azt kérdezte az utasoktól: „Merre fekszik Budavár?”

lásról. Mert pl. más a mi nézetünk, mint a katolikusoké; más, mint a nem egyesülteké, vagy a baptistáké.

Katolikus állásponton a vallás: külső cselekedet, bizonyos szertartásokhoz kötöttség; végső fokon: az üdvösség kérdésében pedig, függés a hierarchiától, a papságtól. A biblia szabad vizsgálása folytán létrejött különféle szektáknál: baptisták, názáretusok, mommoniták, üdv-hadsereg stb. a vallás szintén a belső érzelmeinek külső formában való nyilatkozásában s legfőként a biblia betűihez való merev ragaszkodásában nyilvánul.

Mi protestánsok a ker. vallás felfogásának kérdésében, legközelebb állunk a Krisztusi alaphoz. Bár nem mondom, hogy egészen tökéletesek volnánk. *Mikor pedig Jézus megkérdezte volt a firtzeusoktól, mikor jöne el az Istennek országa? felele nekik és monda: Nem jó ugy el az Istennek országa, hogy ember észébe vehetné. És nem mondják ezt: Ime, itt, vagy tite amott vagyon, mert az Istennek országa tibenetek vagyon.* (Luk. XVII. 10. 21.) Jézusnak ezen és más, sok ehhez hasonló nyilatkozata alapján azt tanítjuk, hogy a vallás nem könyvekbe foglalt tudomány, nem külső cselekedet, nem is csupán a hit, hanem ezeknek együtt véve forrása: belső érzület, élelve, isteni kijelentés az emberi lélekben. Ennélfogva, a vallásnak nem is lehet csupán egy, vagy két olyan ismertető jele, melyet látva, azt mondhatnók: ime: ez egy vallásos ember. Mert pl. az olasz bandita, mielőtt rabolni indulna, leborul és buzgón imádkozik egy Mária-kép előtt, de azért ki mondaná róla, hogy

vallásos ember? A csiki székely nem irtózott megölni embertársát, de vallásos szempontból — péntek levén — bűnnek tartotta megenni a tőle elrabolt szalonnát. Jó kálvinista köznépünk a legnagyobb áhitattal hallgatja az istenigéjét, mikor lakodalmi esetekben a nász-néppel együtt templomba vonul; de alig huzta ki lábát a czinteremből, már pataként foly ajkáról az illetlen beszéd s követi ezt a rossz cselekedet. A baptista órahosszat olvassa, magyarázza a bibliát és imádkozik: de ima végével, a hivektől beszedett perselypénzt minden lelkiismereti furdalás nélkül zsebre vágja. A művelt, intelligens osztály — ha nem csalódom — egy magasabb, tisztább vallásos nézetre emelkedett fel ugyan, de a vallás itt sem ejtette foglyul az egész embert, nem hódította meg az értelem mellett, az érzületet és az akaratot is. Már pedig a vallás czélja az, hogy az egész embert, úgy, a mint gondolkozik, érez és cselekszik, magával ragadja, meghódítsa.

Mert nem elég akként gondolkozni, hogy az Isten imáadásának lélekben és igazságban kell történnie, a mint ezt Jézus tanította (Ján. IV. 24.): hanem ezt a vallásos igazságot realizálni is kell. Az élet, a maga sokféleségében és egészében az a nagy iskola, az a színpad, hol a vallásos igazságokat az erkölcsi jócselekedetek aprópénzére válthatják fel.

Az a kérdés merül fel, hogy a felekezetek nem állítanak-e fel korlátokat, melyek meggátolják, hogy a ker. vallásos igazságok akadálytalanul érvényesüljenek az egyes emberek életében, az egyházban vagy a társadalomban? E

— A honnan a nap jön, a hová a Duna megy, csak folyvást menj vele és a hol már olyan nagyra dagad, hogy nem bírod közel áthajítani, ottan lesz Budavár: megösmered sok tornyáról.

Szépnek mesélték Budát, még szebbnek képzelte s még szebbnek találta. Nagy, palotás város nézegette magát a Duna tükreben. Micsoda a nyüzgés, elevenség az utcákon? Mint ha az egész világ itt találkozna. A kereskedők sátraiban halomban áll a sok portéka, kardok, pánczélok, aszszonyra, lóra való encsebencsek, kantárok, csótárok, hársfák, selyemszövetek, drága prémekek, mindenféle bőrmunkák, skófiomos terítők, szemmel látta, fül nem hallotta ritkaságok. S az a mindenféle emberfaj a világból! Velenczések, németek, francziák, olaszok s kiki a maga nemzeti viseletében. Ott vágtat, ni, a bástya alatt egy daliás lovas, haláljelvénynyel a sapkáján. Valami tiszt a fekete seregből. A bécsi uton egy fényesen öltözött csoport közeledik ficzánkoló lovakon, közöttük hölgyek is. Vadászatról tér haza valamelyik főúri társaság. Aligha nem a Garáék. Ni, ott hozzák hátul a solymaikat

Közvetlen a királyi palota kapujánál nagy csődület van. Egy félre csapott süvegü embert vesz körül sok szájtató nép nagy hejehujával. Eredeti alak, fakó csizma van rajta s kopott nadrág, de azok felett a nyakában vagy öt-hat aranyos, bársonyos főúri mente lóg, csillogó csattokkal, gom-

bokkal, a mi elég groteszk látvány, mert ugyan csak perzseli az embert a juniusi napfény.

— Jól van felöltözve, bátya — kiáltják innen-onnan.

— Hm, — szól vidáman az öreg, — a királynál voltam ebéden s ő felsége nem akarja, hogy meghüljek hazáig.

A kik nem ismerik, kérdik kíváncsian, ki legyen ez a furcsa emberke, a ki ilyen pityókosan lépked a mentékben.

— Jó vén fiu, — mondják, — a kántor innen Czinkotáról.

— És igaz lehetne, hogy a királynál ebédelt, meg hogy ő adta neki a mentéket? Kétkedének némelyek. Mások vállat vontak:

— Isten tudja. A mi királyunktól kitelik. Megbecsüli a szegény embert s meg is tréfálja királyi módon.

Holubárt, ki épen erre koczogott el hü fegyvernökével, valami alkalmas korcsma után nézelődve jobbra-balra, még észre sem vették a járókelők, nem úgy, mint Mainzban, a hol utána szaladt a fél város. Csak másnap, mikor már a nádorispánnál jelentkezett szándékával, futott szét róla a hír a városban.

(Folyt. köv.)

kérdésre a feleletet egy normának, egy zsinormértéknek a felállítása adja meg. Az nevezetesen, hogy a felekezetek a krisztusi alapon állanak-e, vagy nem? Ha az alap, melyen létrejöttek és állanak: a Jézus Krisztus evangéliuma, akkor a ker. vallásos igazságok minden akadály nélkül mehetnek át az életbe. Ellenben az egyházi intézmények és hitelvek útját állják, vagy legalább is megnehezítik az isteni igazságoknak a földön való győzedelmét.

János evang. a szeretet apostola, evangéliumának X. r. 16. versében az *egy akol és az egy pásztor* eszméjéről beszél. Szeme előtt látja amaz időt, midőn a keresztyén vallás az egész föld kerékén el fog terjedni és a Krisztus főpapsága mellett egyesít, összefűz minden népeket és nemzetségeket. Szép álmom, megragadó látomány, minőt csak egy isteni látnok varázsolhatott maga eleibe. De, mit mutat az élet? Mit látunk mi? Azt, hogy igen sokszor éppen maguk a pásztorok, kiknek a nyáját a béke és a szeretet szép, kies folyó vizei mellett kellene legeltetniük: vizálgodás és a gyűlölség emésztő tüzebe sodorják.

Az evangéliumi protestantizmus, s ennek éppen a kálvini irányzata, a történelem ítélő széke előtt, mindig úgy volt ismeretes, mint a keresztyén vallásos igazságok letéteményese, mint a krisztusi szellemnek, s az istenországának a földön terjesztője. Tudvalevő, hogy a reformátorok nem a pápa személye és világi hatalma ellen keltek ki, hanem az ellen, hogy az egyház letért a Krisztusi alapról. Luther még az utolsó perczben sem akart szakítani az egyházzal, ha kellő biztosítékot nyer, hogy az egyház: in capite e membris — fejében és tagjaiban — az evangélium alapján reformáltatik. Kitudja, ha az akkori kath. egyház elég ép érzékkel bír és az ő, eredeti alapra visszatérve, magát megújítja, — vajjon ma nem közelebb állanánk-e az egy akol és egy pásztor eszméjének valóságához?

De, hát az isten bölcsessége és az ő utai végére mehetetlenek. Azon meg kell nyugodnunk. Ki tudja; vajjon nem minket választott-e ki, hogy újra építői legyünk az ő szentországának? Uppen azért szigorúan meg kell vizsgálni ma-

gunkat, hogy a keresztyén vallás a mi szellemi életünknek nem egy czifra sallangja, a helyett, hogy vezérlő elve, irányítója lenne? Vajjon csak névleges vagy valóságos keresztyének vagyunk-e? En úgy gondolom, hogy a jóakaratu vizsgálat soha sem árt, csak, ha a diagnosist ismerjük: azután gyógyíthatjuk a beteget sikerrel.

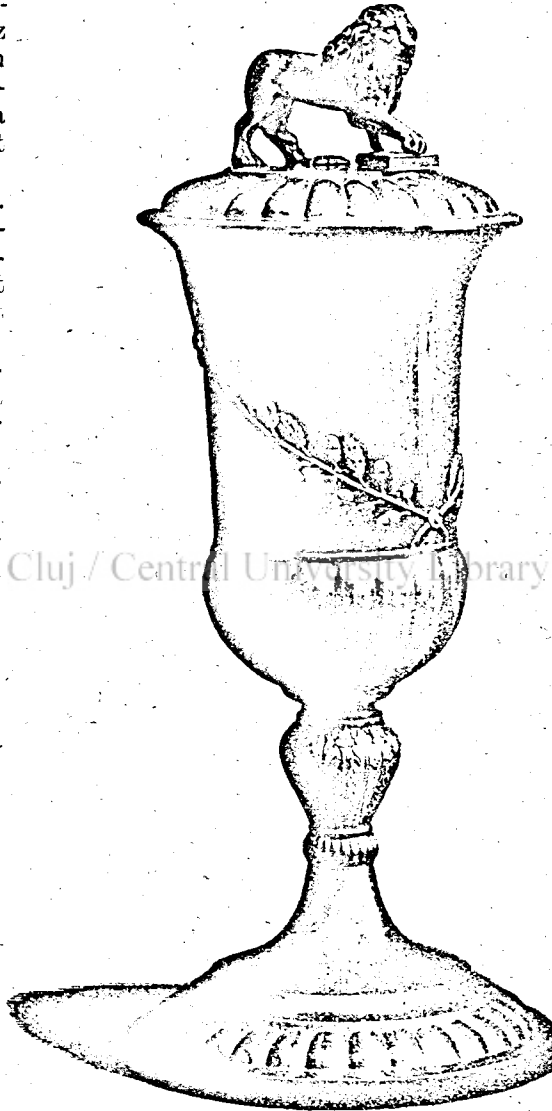
A vallásnak az *élet savának, a világ világosságának* kell lenni. De, a gyertyát nem azért gyújtják meg, hogy véka alá rejtse, hanem, hogy a gyertyatartóra tegyék és fénylik mindeneknek, kik a házban vannak. (Mát. V. 15.) És a só, ha megizetlenül, mivel sózatik meg az étel? (Mát. V. 13.) Az ember vallásosságának külső fokmérője: *a család, az egyház és a társadalom.*

A család egy belső szentély, hová a külvilág zajának nem szabad behatolnia. A férfi az életfentartásnehéz küzdelmeiből megterve, itt találja meg a nyugalomnak enyhe, puha fészket; itt nyeri meg az erőnek kiapadhatatlan forrását. A nő — a gyöngye asszony, — itt nyer a szerető férj oldala mellett erős várat, munkamezőt, hol hivatását felségesen betöltheti.

Azonban, a felállított elvnel fogva, a családi élet szentélyébe magam sem akarván behatolni: csupán hangsúlyozom, hogy a mely család nem a valláson és annak éltető lelkén: a szereteten épült fel, ott nincs és nem is lehet igazi boldogság. Hol a gyermekek nem az édes anyától tanulják meg az első imádságot, és nem az édes apától látják a jó példát, hol a családban idegen isteneknek emelnek bálványt: ott a földi és a menyei élet boldogsága csak fővényre épített hajlék, melyet az

árvíz és a szelek megeredvén, elmosnak. Virágzó és erős egyházi élet is csak úgy jöhet létre, ha a család egészségének alapokon nyugszik. És itt első sorban a gyermekekre gondolok. A milyen alapot vetünk családban, iskolában az ifjuságnak: akként fejlődik a vallás jellem és olyan lesz a jövő egyházi élet erőssége. A jövő az ifjuságé.

(Folytatása következik.)

Wesselényi-serleg.

Nehéz órában.

Kietlen puszták vándorának,
Sötét, olajfás, hús berek :
Nyilj meg nekem te szent, csodás könyv,
Fáradt vagyok pihenhetek.
Lelkem körül ugy zúg a számum,
Üvölt a kétség vihara . . .
Adsz-é erőt a csüggedőnek ?
Csodás oáz : szent biblia.

Hideg, fagyos világba' járok,
Legében lelkem ugy remeg.
Körülöttem — bármerre nézek, —
Fásult szivek, jég emberek.
— De itt talán, mig elcsodálom
A tiszta, tündöklő eget ;
Hebron beszédes, szép vidékét
S az ős Siont : fölengedek !

Ott ég a Mózes csipkebokra,
Az égi hang fülembé csendül.
Angyal sereg jár-kél mosolygva
A fényrevált légen keresztül.
Hallom szárnyuk lágy csattogását,
S ah, mintha mind szivembe szállna :
Megrezdül ez, — mig egynek-egynek,
Arczomra könyüt ejt a szárnya.

Tovább, tovább ! A szent sereggel
Bolyongok a pusztákon át,
Ott bőven oszt mannát a pázsit,
A szikla itt vizet bocsát.
Szivem szent ámulatra gerjed,
A tűznek, ködnek oszlopára.
„Velünk az Isten !“ zeng az ének,
Sin, Ráfidin csodálatára.

És a nyitott, fénylő lapokra,
Lehajtvá izzó homlokok :
A Kanahánt hittel keresve,
Szent sátruk én is hordozom.
Derül, borúl az ég felettünk,
De ám napunk ha rossz, ha jó :
Csak zúg az ének sziklahittel,
„Az Ur erős, mindenható !“

S övezve néma áhitattal,
— Sóhaj, szó, halva ajkamon, —
Ez égbeszálló dallamot, mig
Hosszan, merengve hallgatom :
Halk mássa zendül messze, messze,
Vagy ah, szivem mélyén talán ? . . .
Mintha világvert, őszi tájnak
Fáradt visszhangját hallanám

Itt, itt, szivemben zeng az ének,
Az Ur erős, nagy, jó, örök !
— Tovább, tovább, s én tört hitemben
Átuhodom, megépülök.

Mint áldozattűz gyúl ki lelkem,
Imádsággá lesz sóhajom . . .
És szembeszállva száz viharral :
Mosolygva járok utamon !

Szabolcska Mihály,

Isten igéje.

Jövel Uram Jézus !

Jel. XXII. 17. v.

Nincs égetőbb, szorongatóbb valami a lélekre nézve, mint a hiábavaló, hosszú várakozás. Egy rég nem látott kedves családtag megérkezését milyen türelmetlen izgatottsággal várjuk, hogyan számláljuk a lassan haladó időt ! Nő még csak egy hét . . . Két nap . . . Egy óra — és aztán itt van közöttünk. Látjuk, beszélünk vele . . . Oh, hogy fogunk akkor örvendeni.

Ugy-e vártatok már ti is kedves atyámfiai, vártatok mindnyájan már valakit, a kit szeretetek, a kit nagyon óhajtottatok látni ? Bizonyára igen. És így megtudjátok érteni azt is, hogy mi az a léleknek vágya, szomjuhozása magasabb dolgok, az Isten, a Jézus után.

Réges-régen, még a paradicsomban megígérte Isten az emberiségnek, hogy szabadítót küld neki. Az emberiség várta, várta sok ideig hiába. S mikor már az emberek nagy része reményét veszítette, s a hosszú, hiábavaló várakozás miatt elkezdett kételkedni az Isten hűségében, akkor megjelent. De ekkor már csak a reménységben állhatatosan kitartók, a hosszú-tűrők várták. A rosszak, a nagyobb rész félt tőle, tettetett nem ismeréssel járt-kelt mellette, majd megtagadta : nem ez az ! — Hiába bizonyították neki, hiába mondták azok, a kik megismerték, hogy erről jövendöltek a próféták, erről szól az írás ! Nem, sehogysem ez, felelték nagy góggal. A kit mi várunk, az király, nagy dicsőségű uralkodó, ez pedig egy nyomorult nép embere, publikánusok barátja, halászok kegyeltje Mi Dávid sarját, utódját várjuk, ez pedig ama názárethi szegény ácsmester fia. Nem, sehogysem ez az Urnak felkentje, a szabadító, a Messiás !

Megtagadták, kigunyolták, megfeszítették. Megtagadták lelküknek vágyát, kigunyolták az atyák hitét, megölték Isten egyszülött fiát.

Amde, hiába tagadták, lelkük várt, vágyakozott a Messiás után. Hiába gunyolták ki az atyák hitét, annál inkább érezték a Messiás eljövételének égető szükségét. Hiába ölték meg Isten fiát, ő rajta nem fogott a halál, s harmadnapon való föltámadása világra kiáltja a megrettent pogány századosnak a keresztfa mellett mondott ama szavait, melyekre mindig arczukba szökött a harag és szégyen pirja : „Bizony Istennek fia volt ez !“

A szavak világra szálltak. Meghallották azokat minden népek, megerősítette őket azoknak igazságában az apostolok bizonyágtétele, bátorsága, szilárd hite. És a keresztfán elvér-

zett Mestert rövid idő alatt sok ezer ember vallotta Üdvezítőjének, az eljött Messiásnak. A zsidók még mindig várják az ő Messiásuk eljövését. Várják a nagy király megérkezését, — azt hiszem — hova-tovább növekedő szorongás és aggodalom között.

Mi azonban, az ő tanítványai, tudjuk, hogy ő eljött. Mi fölismertük az ő legfelségesebb királyi hatalmát, melylyel uralkodik meny és föld fölött. De az ő eljövetele csak akkor lesz reánk nézve is valósággá, ha mindazokat a tanításokat, melyeket ő hirdetett meghallgatjuk, parancsait szívünkbe vessük és általában úgy élünk, mintha ő most is közöttünk járna, s az ő tekintete előtt állanánk.

Nézzünk azonban magunk körül kedves atyámfiai! Nem olyan a mi életünk, mintha sohase hallottuk volna az ő tanításait? Munkánk, fáradozásunk mind elforgácsolódik a mindennapi élet apró gondjai között. Küzdünk az életért oly erővel, a milyent nem mutathatnak föl az eltűnt századok. De a küzdelemből hiányzik valami. Az, ami megszenteli, a mi benne jézusi volna: a szeretet. Pedig a Jézus tanításainak, parancsainak ez a foglalatja. És a hol a szeretet meg van, ott a Jézus is jelen van.

Nem méltán mondhatja a lélek, az a mi bennünk isteni rész: Jövel! Nem azt kiáltja-e a mindenfelé elterjedt vallástalanság, a képmutatás, önzés, szeretetlenség: Jövel Uram Jézus! Jövel! Hozzad magaddal ama tűznek keresztségét, mely fölégesse a bűnt, a nyomorte földön, s Te hozzád vezesse a lelkeket? Az elhagyott menyasszony, a magára maradt anyaszentegyház s templomaiban az iradék ama kevéssé hallgatója, mind, mind azt kiáltják: Jövel! Jövel Uram Jézus, hozz buzgóságot, könyörületet, irgalmat az emberek szívébe, boldogságot, békét e földre!

Oh hány századok óta hangzik már e türelmetlen, nyugtalan kiáltás! Hangzik most is. Ne tagadjátok atyámfiai! Látszik szomorú arczaitokról, bágyadt tekintetekből, erőltetett vidámságotokból, hogy immár nyugtalanná tett titeket is a hosszú várakozás, hogy szivszakva várjátok a Messiást,

Hiyjátok, meg ne szünjete a kiáltásban: Jövel! És megfogjátok látni, hogy eljön, itt fog közöttünk járni. Felüdit az életnek vizével, kezünkbe adja annak poharát, az ő evangéliumának életet adó erejét ingyen, semmitse kérve érte, csupán szívünknek szeretetét.

Oh akkor lesz igazi öröm, boldogság e földön! . . .

Jövel azért Uram Jézus!

Czirmay Zoltán.

Egyházi élet.

Az ev. ref. egyház egyetemes konventje zsinatelőkészítő rendkívüli üléseit e hó 25-én kezdte meg Budapesten *Báró-Bánffy Dezső* világi és *Kun Bertalan* püspök egyházi

elnöklése mellett. Az elnök ősz püspök gyönyörű imát mondott, melynek alapgondolata: A prótesztantizmus és az ev. ref. egyház nehéz viszonyok között küzdenek, a kétes kilátások között bizonytalan a sors, mely reájuk vár, akkor is, ha erejüknek teljes megfeszítésével küzdenek a létezésért, ősi jogaikért. De éppen ezért minden erőnk latbavetésével fel kell vennünk a harcztot komoly munkával, ézelítudatos törekvéssel szolgálva egyházunk javát, Istentől várva igazságos küzdelmünknek és becsületes munkánknek jutalmát. *Br. Bánffy D.* elnök rövid megnyitó üdvözlése után azonnal hozzáálltak a napirendhez. A gymnáziumok államségélyének, a káplántartási államségélynek elszámolása után, köszönétef mondott a miniszternek az évi 200,000 korónás államségélyért. — A tanári fizetésfokozatok megszüntetése kérdésében *Váro Ferencz* indítványára a zsinatelőkészítő-bizottság munkálata során fognak határozni. *Gróf Dégenfeld* és *Bernáth Elemér* annak megtartása, *Fejes*, *Radácsi* ellene szölkak. — A tábóri lelkészek szolgálati szabályzata ügyében a konvent tudomásul vette a két prot. egyházat közösen érdeklő ügyekben eljáró bizottság javaslatát s azt terjesztik fel a miniszterhez. — A zsinatelőkészítő-bizottság javaslatai tárgyalásánál elvül kimondták, hogy csak azon pontokat tárgyalják, melyek a most érvényben levő törvénytől eltérnek. — A mi kerületünk képviselőtében jelen vannak: *Báró Bánffy Dezső*, *Dr. Bartók György* püspök, *Simó Lajos*, *Keuassy Béla*, *Mezei Albert*, *Sándor János*, *Váro Ferencz* és *Pokoly József*.

Bokréta-ünnepély. A zilahi ev. reform. főgymnasium falai immár tetőig fölemelve készen várják a födelzetet. A száraz november alkalmat nyújtott rá, hogy a munka idáig haladhaszon. A szokásos bokréta-ünnepély szombaton délután 4 órakor tartatott meg. A szépen díszített legfelső állásról *Biró Mihály* kőmives mondott talpra esett kis beszédet, azután poharat üritett egymásután *Ófelségére*, *Wlassics* közoktatásügyi miniszterre, *br. Wesselényi Miklós* főgondnokra, a tanárkarra, *Baumgarten* műépítészre, a tervezőre, a vállalkozókra, a munkavezetőkre, a kőmivesekre — a kiüritett poharat mindannyiszor ledobva. A lennálló napszámosok azonban mindeniket kifogták, csak az utolsót nem, a melyet éppen órájuk köszöntött, mert az már maga az üveg volt. — Az ünnepély végeztével az építető bizottság a munkavezetőket, a kőmiveseket és a napszámosokat megajándékozta.

A debreczeni ev. reform. theologia akadémia Hittanszaki Önképző Társulata a kalvinista öntudat erősítése céljából advent első vasárnapján 1902 november hó 30-án, délután 5 órakor a főiskola disztermében Protestáns Estélyt rendez a következő műsossal: 1. „Oh kereslek . . .” *Minzer-től*. Előadja a főiskolai énekar. 2. A babona, *Elbeszéli* *Eröss Lajos* theologiai tanár. 3. *Gusztáv Adolf* hatyu éneke, férfi karra *Mácsaytól*. Előadja a főiskolai énekar. 4. Felolvas *Kónya Gábor* hittanhallgató. 5. *Szulejman* halála. Részlet „*Szigetvári vértanúk*”

ből. Irtta Jókai Mór. Szavalja Adorján István hittanhallgató. 6. „A vén cigány”. Melodráma Farkas Lajostól. Szavalja Varga Domokos hittanhallgató, zongorán kíséri. Kun Szabó, Gyula hittanhallgató. 7. „A kastély küszöbén” Abrányi Emiltől. Szavalja Forrás József hittanhallgató. 8. „Áldások Istene”. Rossini-től. Előadja a főiskolai énekkar.

Bécs hódolata a pápának. Bécsben a községtanács ülésén a tanács azt a javaslatot terjesztette elő, hogy Bécs városa 25000 kor. költségen veressen arany, ezüst és bronz emlékérmeket a pápa jubileuma alkalmából s a pápának szánt ajándékokkal együtt az arany emlékérmeket is küldjék el karácsonykor. A szocialista Reumonn hevesen ellenezte az indítványt és utalt a sanyaru viszonyokra, a melyek nem engedik meg, hogy a város ily célra 25.000 koronát költsön, de a többség megszavazta a javaslatot. — Bizony, legokosabban tették volna, ha iskolát építenek vele. A szegény pápának csinos kis ajándék, de hát hány szegényt lehetett volna felsegíteni ez összeggel?!

A tiszántuli ref. egyházkerület közgyűlése. A napokban tartotta meg a tiszántuli ev. ref. egyházkerület, Magyarország legnépesebb református egyházkerülete, őszi rendes közgyűlését. A gyűlés mindenek előtt Kiss Áron püspök jelentésének kapcsán magáévá tette azokat az elveket, melyeket a mi kormányzó főgondnokunk, báró Bánffy Dezső ő excellenciája a mi kerületi közgyűlésünk megnyitása alkalmával mondott óriási hatású beszédében hirdetett. Kimondotta, hogy mindenben egyetért vele és munkájában mindig támogatni fogja. Ebből is látható, hogy a br. Bánffy Dezső főgondnok ur megnyitójában mondott panaszok nem alaptalanok. Ott is égetnek azok a sebek, melyeket fölhozott, a legnagyobb egyházkerületben is. Ott is elérkezettnek látják már az időt arra, hogy a bajok, a bántalmak megszüntetésére tegyenek már valamit.

A gyűlés tárgyai közül egyébaránt kiemeljük a következőket: A felsőszabolcsi egyházmegye fölterjesztette a nyiregyházi leányintézet szabályzatát és kerületi segélyének kiutalása iránti kérését. Ugy ezt, mint a nagyváradi leányintézet kérését 1903. évi költségvetésének megerősítése és központi segélyének tovább folyósítása iránt, a gyűlés kész örömmel teljesítette, mert látja ezen intézeteknek életképességét, áldásait, nemes munkáját valóban elhanyagolt prot. nőnevelésünk ügyének föllendítése érdekében. Vajha már minálunk, Erdélyben is szólhatnánk egy ilyen megalakított intézet áldásos munkájáról! Fölolvastatták az egyes nagyobb adományok és alapítványok, melyekből örvendve látjuk, hogy ott is, mint minálunk, meg van még a kálvinisták szívében az áldozatkészesség szeretett egyházunk ügyei iránt. Kovássy Akos a szigeti főiskola részére 2000 koronás alapítványt tett. Gr. Tisza István atyja emlékére Geszten egy „Tisza Kálmán óvodát” létesített s annak fönttartására 30.000 koronás alapítványt

tett. Hermán Mihály volt szatmári főgondnok végrendeletileg egy 10000 korona értékű birtokrészt hagyományozott az egyháznak. Özvegye ezt most 12 ezer korona készpénzzel a kerület beleegyezésével megváltotta.

Érdekesnek tartjuk még fölemlíteni azt a panaszt is, melyet a közgyűlés tudósítója fölvetett. Szerinte ugyanis lefoglalja az egyházi hivatalnokok munkáját a kormányzási működés. „Valóságos rubrikázó, tabellázó, adminisztráló egyház lettünk... Hol van a lélek és élet?” Javasolja az egyháztársadalmi tevékenység fokozását, vallásos összejövetelek tartását stb. Nálunk is sokszor fölhangzik az ilyen panasz. De hát Istenem, mit csináljunk. Végtelen nagy szükség van a pontos kormányzásra is és a valódi lelkipásztori munkásságra is. — Mindkettőt végezzük! Munkálkodjunk, küzdjünk és bizonytalan diadalmaskodunk!

A zilahi ref. papi kör értekezlete. A zilahi papi kör e hó 20-án tartotta meg szokásos őszi értekezletét Szilágy-Ballán. Az istentiszteleten imádkozott Magyarósi István zilahi lelkész, a kör elnöke. Predikált Veress Sándor, zsidói lelkész. Értekezést olvastak föl: Kincs Gyula, Kusztság Gyula és Nagy Zsigmond. Isten áldása kísérje munkájukat!

Hazai krónika.

Országgyűlés. A képviselőház munkáját pár hét óta a Nessi Pál képviselő mentelmi ügye foglalta le teljes mértékben. A függetlenségi párt erősen állja a harcot, s igaz ügy mellett fardhatatlanul küzd. Legjobb erői léptek föl s mondhatjuk, gyönyörűen küzdenek a diadalért. Annyi bizonyos, hogy sokszor és sokképpen megsértetett és megsértetik még mindig magyar érzelmünk, hazaszeretünk. Ideje volna már utját vágni a bántalmaknak. A kormánynak pedig meg kellene gondolnia, hogy mily sok seb ég ez ország szívében, mennyi sietős munkája van, s módot kellene nyújtania arra, hogy az országgyűlés zavartalanul munkálkodhassék.

A Kossuthpárt zászlóbontása. Lelkesült munkát végzett a múlt vasárnap Kolozsvár város függetlenségi Kossuth-párti polgársága. Nagy gyűlést rendezett ugyanis abból a célból, hogy a Kossuth-párti polgárokat tömörítse és egyetértő munkára buzdítsa. A gyűlésen jelen volt maga Kossuth Ferencz, a párt elnöke, több képviselő, Visontai Soma, Barabás Béla, Nessi Pál, Bedőházi János, Vertán Endre, Lengyel Zoltán kíséretében. A gyűlés a kolozsvári Kossuth-párt elnökévé dr. Kecskeméthy István ev. ref. theologiai tanárt választotta meg egyhangulag. Az ő buzgóságától, kitartásától sokat várhat a párt, s a gyűlésen elhangzott, forró hazaszeretettől duzzadó beszéde, melyet a gyűlésbe érkezett Kossuth Ferenczet fogadta, igazi erőteljes vallástétel volt az ügy igazsága mellett. Szép beszédekkel mondottak még a gyűlésen rajta kívül Kossuth Ferencz, Visontai Soma, Barabás Béla, Lengyel Zoltán, Wertán Endre, Nessi Pál, Deák Albert. — A Redoute óriási terme szorongásig megtelt lelkesült közönséggel, mely nagy ünnepelésben részesítette Kossuth Lajos fiát. Megelőző este lámpionos-menetet rendezett az egyetem ifjúsága Kossuth Ferencz tisz-

teletére. A képviselők már vasárnap este elhagyták a várost, hogy hétfőn az országgyűlésen jelen lehessenek, s annak munkájában részt vehessenek.

Világ krónika.

Kolumbusz Kristóf hamvai. Kegyeletes ünnep keretében temették el a minap Sevillában Kolumbusz Kristóf hamvait. Gyönyörű szarkofág volt a koporsója és a temetésen az egyházi, polgári és katonai hatóságok is résztvettek és emelte az ünnepély jelentőségét a tengerészeti miniszter, a veragnai herceg jelenléte is, aki a nagy Kolumbusz család utolsó ivadéka.

A francia hadsereg költségei. A francia költségvetés egyik legérdekesebb tétele a hadsereg fentartása. Ebből kitűnik, hogy milyen horribilis összegbe kerül Franciaországnak a hadserege. Az erre vonatkozó egyes tételek a következők: Első osztály (franciaországi csapatok) 646.561.539 frank, második osztály (gyarmati csapatok) 28.375.011 frank, harmadik osztály (rendkívüli kiadások) 36.062.450 frank. Összesen 711.000.000 frank. Az idei költségvetés majd öt millió frankkal kisebb a tavalyinál.

A burok pénze. Az angol kormánynak bizonyítékai vannak a kezében, hogy Krüger és Leids elikkasztottak két nagyobb összeget és pedig háromnegyed és egynegyedmillió fontot, amely a volt köztársaságok tulajdona volt. Krüger és Leids vonakodnak erről az összegről elszámolni.

Vulkánikus kitérések Dél-Afrikában. A londoni gyarmattügyi miniszter október 23-án kelt táviratot kapott Georgetownból, amely szerint a vulkánkitérések még nagyobb területet pusztítottak el. Egész St. Vincenz szigete veszedelemben forog és Georgetown kiürítésével komolyan kezdenek foglalkozni.

A bóra dühöngése. Triesztben a bóra fokozott erővel tombol; a hajóközlekedés majdnem lehetetlen. Fiumében is a bóra még mindig tart; az összes vonatok késéssel érkeznek meg; a tenger nagyon háborog. Madernóban pedig a Rivierán erősen esett a hó.

Mai képünkhöz.

Wesselényi serlege. Bemutatjuk olvasóinknak azon serleg képét, melyet a magyar főurak a nagy Wesselényi Miklós bárónak — kinek emlékszoibrát nem régen leplezték le Zilahon — ajánlékoztak azon nagyhatású beszédeért, melyet a sajtó felszabadítása érdekében az országgyűlésen elmondott.

Vegyes hírek.

A király állapota folyton javul. A keresztcsont környékén egészen elmúlt a fájdalom. Ejjeli nyugalma nincs többé megzavarva. A király a schönbrunn parkban hosszabb sétát tett.

A szász trónörökös balesete. Unterwaldenban, Göllingmellett a toskánai nagyherceg fényes vadászatot rendezett, a melyen Frigyes Agost szász trónörökös is részt vett. Ep delelőjén volt az uri mulatság, midőn annak folytatását egy sajnálatos baleset akadályozta meg. A szász trónörökös az egyenes uton olyan szerencsétlenül bukkott le a lováról, hogy a bal lábszárát eltörte. A trónörökös gyors segélyezésben részesült. A könnyű csonttörés komolyabb aggodalomra nem ad okot.

Magyar ember kárpótlása kínai sebüléseért. Kántor Géza a hadi tengerészetnél szolgált, a mikor hajóját Kinába vezényelték. Alig szállott ott azonban partra a hajó legénységé, megtámadta őket egy boxercsapat. A harc hevében Kántor súlyos sérüléseket szenvedett, többek között elvesztette félszeme világát, mire, mint szolgálatra alkalmatlant, szabadságolták és hazaküldték Somogyba. Itt hathatós pártfogás mellett elnyerte a német-holyi postamesteri állást, sőt a szenvedett sérüléseket a szerencse még ezenkívül azzal is megjutalmazta, hogy a Kína által Magyarországnak és Ausztriának kifizetett hadi kárpótlás első részletéből a pécsi 52. gyalogezred parancsnoksága útján most kétezer korona hadi jutalékot kapott.

Tíz koronás hamisítványok. A kereskedelmi miniszter arra való tekintettel, hogy Budapesten ujabban több tízkoronás bankjegyhamisítványt fedeztek fel, utasította a posta- és távirdahivatalokat, hogy a tízkoronás bankjegyek elfogadásánál nagy óvatosságot fejtessenek ki, mert a hamisítványok feltűnően hasonlítanak a valódiakhoz. A hamisítványok ismertető jelei a következők: A valódi tízkoronás bankjegyek főrajza éles violaszínű vonalakat tüntet fel, míg a hamisítványok elmosódott, inkább barnás színű képet nyújtanak. A valódi jegyeknél a felülynyomat tiszta kékes fekete vonalakkal van nyomva fehér papírra, míg a hamisítványoknál a felülynyomat csak igen homályosnak látszik, azonkívül a hamisítványokon a sorozatok és számok színe ugyanaz, mint a főképe, csak hogy átrajzolva.

Nincs ára az ezüstnek. Az ezüstnek nagyon leszállott az ára. A pénzügyminiszter f. évi 87211. sz. rendeletével a magántulajdont képező hazai adományozott bányákban a szubvenzió mellett beváltható contingensen felül termelt ezüstnek, továbbá a nem adományozott belföldi bányákból származott ezüst beváltási árát folyó évi november hóra 81, azaz nyolczvanegy koronában állapította meg. E roppant árhanyatlás okozza a magyar bányászat pusztulását és a bányásznép inségét és nyomorát.

A világ gabonatermése. A földmívelésügyi miniszter a világ gabonaterméséről összeállított, immár évek óta világhírű jelentését, az idén is önálló füzetben kiadta. A kiadványt lelkészek, tanítók és községi jegyzők ingyen kaphatják, ha kérésökkel egyszerű levelezőlapon a földmívelésügyi miniszteri-umhoz fordulnak.

Baleset a jégen. Sajnos baleset érte a városligeti jégen Szentgyörgyi Imre kereskedelmi és váltótörvényszéki bírót, az ismert műkorcsolyázót. Korcsolyázás közben elesett és a ballábát eltörte. A mentők Kiss Ernő-utcai lakására vitték.